

מתקנים צפצוף ודבור להסתכל בהם. ומשום כך השירה הזו התקנה עכשו יותר משאר הזמנים של העולם.

כתוב (בראשית טו) והנה דבר ה' אליו לאמר לא יירשך זה כי אם אשר יצא ממעיך הוא יירשך. וכי אברהם שהיה הולך בשלמות אצל המלך הקדוש, איך לא האמין במאמר הקדוש ברוך הוא בכמה פעמים שאמר לו שיהיו לו בנים, שכתוב (שם ה) ויוצא אתו החוצה, (שם יב) לזרעה אתן את הארץ הזאת, ואחר כך הוא אומר והנה בן ביתי יורש אתי?

הבט לראש הפסוק, מה כתוב? (שם) ואנכי הולך עירי. וכתוב (שם) הן לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי יורש אתי. אלא בראשונה אברהם היה מאמין בקדוש ברוך הוא, והיה מסתפל בפוכבים ובמזלות הללו, והיה רואה שלא יהיה לו בן, משום שעד עתה לא היה דבק בדבקות של רבוננו.

בין שכתוב ויוצא אתו החוצה, הוציא אותו מן אותה הדרך, וקרבו אליו לעבודתו, לדעת דרכים אחרות של חכמה, והוציאו מאותם הנחשים של המזלות, ואמר לו: אברם אינו מוליד, אברהם מוליד. וזה ולא יקרא עוד את שמך אברם והיה שמך אברהם פי אב המון גוים נתתיך.

מה הטעם? משום שאין בכל האותיות אות שמתקנת להוליד, פרט לאות ה'. האות הזו היא מתקנת לעשות פרות ותולדות יותר מכל שאר האותיות, ומשום כך היא פתוחה מכל הצדדים. ואם תאמר, האות הזו לא צריף לו לאברהם להתוסף לו, שהרי

לחיים, אינון מתקנן צפצופא ומילולא לאסתפלא בהו. ובגין כך, שירתא דא (דף פ"ט ע"ב) אתתקנא השתא, יתיר משאר זמנין דעלמא.

בתיב, (בראשית טו ד) והנה דבר ה' אליו לאמר לא יירשך זה כי אם אשר יצא ממעיך הוא יירשך. וכי אברהם הוה אזיל בשלימו לגבי מלכא קדישא, איך לא האמין במאמר דקודשא בריהו הוא, בכמה זימנין דאמר ליה דלהוון ליה בנין, דכתיב (שם ה) ויוצא אתו החוצה, (שם יב ז) לזרעה אתן את הארץ הזאת. ולבתר איהו אמר, והנה בן ביתי יורש אתי.

שפיר לרישיה דקרא, מה כתיב, (שם ב) ואנכי הולך עירי. וכתיב (שם ג) הן לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי יורש אתי. אלא בקדמיתא אברהם הוה הימין בקודשא בריהו הוא, והוה מסתפל בפוכבייא ובהני מזלייא, והוה חזי דלא יהא ליה בר. בגין דעד כען לא הוה דביק בדביקו דמאריה.

בין דכתיב ויוצא אתו החוצה, אפיק ליה מהוה אורח, וקריב ליה לגביה לפולחניה, למנדע אורחין אחרנין דחכמתא, ואפיק ליה מהוה טיורי דמזלי, ואמר ליה, אברם אינו מוליד, אברהם מוליד. ודא (שם יז) ולא יקרא עוד את שמך אברם והיה שמך אברהם פי אב המון גוים נתתיך.

מאי טעמא, בגין דלית בכל אתוון את דמתתקנא לאולדא, בר את ה'. האי את, איהי מתתקנא למעבד פירין ואיבין יתיר מפל שאר אתוון. ובגין כך איהי פתיחא מפל סטריין.

ואי תימא, את דא לא אצטריף ליה לאברהם לאתוספא ליה, דהא לאו דיליה הוא, ה' איהי נוקבא בכל אתר,